

BÉRES JÓZSEF HAGYATÉKA „NÉZZÉTEK MEG A TÉNYEKET!”

A napokban lenne 96 éves az ismert kutató és feltaláló, azon „nehéz emberek” egyike, akik sohasem hajlandók úszni az árral, és ellenszélben is kitartanak az igazságuk mellett. Munkásságáról, emberi tartásáról, ránk hagyott üzenetéről és napjaink tennivalóiról Béres Klárával, a Béres Alapítvány elnökével, a Béres Rt. kommunikációs igazgatójával beszélgettünk.

◆ Béres József megalkuvást nem ismerő személyisége és a Béres Csepp felfedezéséhez vezető útja már a 70-es években felkeltette a dokumentumfilm Kósa Ferenc figyelmét, de a találmány és története ma is aktuális lehet, mert sorra születnek a róla szóló filmek, legutóbb egy színdarab is.

Az utolsó szó jogán című film volt az első, amely mint egy felkiáltójel, arra hívta fel a figyelmet, hogy van egy kutató, felfedezett valamit, ne hagyjátok veszendőben, mert igaza is lehet. A film emberi sorsokon keresztül mutatta be Béres József küzdelmét, és azt várta – elsősorban az orvosi szakmától –, hogy segítse a szer hivatalos kipróbálását. Ezt az igazságot az akkori hatalom egyáltalán nem akarta. Sőt, mindent megtett ellene, mígnem a körülmények odáig puhultak, hogy a tíz évre eltiltott film végül széles körben megismerhetővé vált. A filmben megismerhető történetek kirajzolták az akkori társadalmi viszonyokat is. A mostani film is így építkezik. Béres József emberi magatartása és kiállása immáron egyfajta történelmi távlatból nézve is példaértékű, a róla szóló művekben valóságos drámai hőssé magasztosul. Az elmúlt évben Kabay Barna és Petényi Katalin két dokumentumfilmet is készített róla, az egyik a világkiállítás alkalmából, a másik pedig a tudós életútját dolgozta fel. Béres József életének üzenete ma is hiteles és aktuális, minden bizonnyal ezt látják meg azok az alkotók is, akik visszanyúlnak hozzá.

Miben áll az életút aktualitása ma?

Tudományos szempontból és emberi szempontból is aktuális üzenetei vannak az ő életművének. Ha a tudományos oldaláról beszélünk, és átgondoljuk a Béres Csepp feltalálásához vezető problémákat – mint a talaj kiszigerelése, a romló minőségű táplálékok, a nem megfelelő táplálkozás, a mozgásszegény életmód –, sajnos nagyon könnyen beláthatjuk, hogy ma is ugyanúgy fennállnak. Sőt! Még inkább kiszigereljük a talajokat, még bizonytalanabbak az ételmiszerforrásaink, még ócskább anyagokkal találkozunk. Vagyis még inkább szükségünk van azokra az „eszközökre”, amelyeket az egészségünk megtartása érdekében alkalmazhatunk. Az életút aktualitásának másik oldala a tisztességes, becsületes, kitartó ember példája.

Miről szól a dráma?

Fazekas István drámájának címe: A megvádolt. Apósom életéből egy rövid drámai szakaszt, mindössze három évet emel ki a hetvenes évek közepéből. Ez konkrétan az az időszak, amikor kuruzslással vádolják meg, és amikor megtiltják a szer alkalmazását. A dráma középpontjában egy kassai magyar házaspár és a beteg gyerekük története áll, ami egyébként egy teljesen valós történet. Az a zseniális a darabban, hogy Béres Józsefről úgy szól, hogy az ő alakja alig jelenik meg, de a különféle konfliktushelyzetek bemutatásán keresztül a közelmúlt társadalmi problémáit kökeményen elének tárja. Feszegeti a kisebbségi lét kérdéseit, az értelmiség szerepét, érzelmi, párkapcsolati, világnézeti kérdéseket is. Úgy is mondhatom, hogy a mának szól. Kecskeméti bemutatója nagy sikerrel zajlott, és a budapesti bemutatón is túl leszünk, mire ez az interjú megjelenik.

Mi a Béres-történet legfontosabb üzenete a mai közönség számára?

Béres Józsefnek meg kellett küzdenie a hatalommal, amely a legkülönbözőbb módszerekkel próbálta őt kiiktatni, még pénzt, paripát, fegyvert is ajánlott neki, azzal a feltétellel, hogy adja át a kutatási eredményeit, és hagyja el az országot. Az ő válasza egyenes és könnyen érthető volt: „Nekem ez az ország nem átjáróház!” És maradt. Ma, amikor sajnos nem könnyű az élet, sok a nehézség, és röpködnek el a fiatalok, ez is egy nagyon fontos üzenet. Uraim és Hölgyeim, azért küzdeni is lehet valamiért! Helytállni bizony nehéz! Lehet az élet könnyebb oldalát keresni, de van felelősségünk is. És nem baj, ha megkérdezzük magunktól: én mit teszek azért, hogy a dolgok jó irányba változzanak? Lehet Béres József attitűdjét naivnak, romantikusnak nevezni, de az biztos, hogy ő olyan emberi példa, aminek ma híjával vagyunk.

Hogyan tekintett Béres József a saját történetére?

Hozzám nagyon közel áll apósom életműve és ő maga is, ezért merek határozottan nyilatkozni erről. Könyveimben feldolgoztam az életét, mint tudatos figyelő és mint családtag is nagyon közel kerültem hozzá. Hihetetlen kisugárzású, karizmatikus ember volt, életem egyik legnagyobb ajándékaként élem meg, hogy dolgozhattam mellette, hogy láthattam, hogyan gondolkodik és milyen ember.

Hogy hogyan élte meg a sikert? Csodálatos egy olyan életút, ami nehézségekkel szegélyezett, de kiteljesedés a jutalma, és ahol fehéren feketén megmutatkozik az emberi minőség. Ő kiállta a próbát, hősként. A drámaíró Fazekas István pontosan megfogalmazta, miben áll ez a hősiesség. Béres József attól hős, hogy tisztán, korrumpálhatatlanul kitart az igazáért, a hitéért, akkor is, ha börtön vár rá, akkor is, ha az elbukás fenyegeti. Szép ajándéka a Gondviselésnek, hogy ez a kitartás, mint a tündérmesékben, elnyerte méltó jutalmát, felkiáltójel kerülhetett az életművére. Kiegyensúlyozott, boldog öregkora volt, amely szeretetben telt. Életpéldája, felfedezése, mindaz amiért dolgozott, a mai társadalom számára hasznos, s valóban aktuálisabb, mint valaha.

A Béres Gyógyszergyár a társadalmi felelősségvállalásra is nagy hangsúlyt fektet. Milyen események kapcsolódnak ehhez?

Alapítványunkon keresztül nagyon sok karitatív munkát végzünk. Legutóbb, februárban a Rákellenes Küzdelem Világnapjához kötődően 80 millió forint értékű Béres Csepp-adományt adtunk át a daganatos betegeket segítő országos szervezeteknek. Mindig fontos feladatunknak tekintettük a súlyos betegség ellen való munkálkodást, hiszen id. dr. Béres József munkássága elválaszthatatlan a daganatos betegségek elleni küzdelemtől, és sajnos a szomorú aktualitás itt is igaz, nagyon sokan betegek. Most éppen egy jótékonyági estre készülünk az Újszínházzal, a Béres című előadással egy kórház megsegítésére gyűjtünk. Minden lehetőséget megragadunk, egyfajta egészségtudatosságra neveléssel igyekszünk felhívni az emberek figyelmét az egyéni felelősségükre és a prevenció lehetőségeire, arra, hogy mi magunk is sokat tudunk tenni. ◆

MINDENKI TEHET ÖNMAGÁÉRT!
A WHO SZERINT AZ EGÉSZSÉGI
ÁLLAPOTÉRT FELELŐS TÉNYEZŐKET
TEKINTVE 43%-BAN MI MAGUNK
VAGYUNK A FELELŐSEK
AZ EGÉSZSÉGÜNKÉRT.